

ŠVEDSKA FINANCIJSKA POTPORA ZA STUDIRANJE

za tebe, stranog građanina

CSN FAKTABLAD BOSNISKA/KROATISKA/SERBISKA

U ovom informacijskom listu možeš pročitati koji strani studenti imaju pravo na švedsku financijsku potporu za studiranje (pomoć za studiranje, nadoknada za šegrte, financijska potpora za studiranje i sredstva za studiranje) u Švedskoj. Imaj na umu da je informacija u ovom listu općenita i da to nije zakonski tekst.

ŠVEDSKA FINANCIJSKA POTPORA ZA STUDIRANJE

Kad uložiš molbu za švedsku potporu za studiranje, CSN istražiti će da li imaš pravo na švedsku potporu za studiranje u skladu sa švedskim pravilima ili ako se molba može usporediti sa švedskim građanima u skladu sa EU-pravom. Ako CSN donese odluku da imaš pravo na financijsku potporu za studiranje ili da te izjednači sa švedskim državljaninom u skladu sa EU-pravom, mi isto tako provjerimo i ostale preduvjete, potrebne za financijsku potporu za studiranje.

TKO IMA PRAVO U SKLADU SA ŠVEDSKIM PROPISIMA

Ti imaš pravo na švedsku financijsku potporu za studiranje ako ispunjavaš neki uvjet, naveden u jednom od dole navedenih poglavlja:

Ti imaš permanentnu dozvolu za boravak

Ako si dobio PUT (Permanentnu dozvolu za boravak) od Migrationsverket (Uprava za doseljenike) možeš imati pravo na švedsku financijsku potporu za studiranje.

Imaš djecu sa švedskim građanom/ građankom i važeću dozvolu za boravak

Ako imaš djecu sa švedskim građaninom/građankom i vi živite u Švedskoj zajedno, možeš da imaš pravo na financijsku potporu za studiranje. Trebaš da imaš i važeću dozvolu za boravak vezanu na tvoj porodični odnos sa švedskim građaninom.

Ti imaš u Švedskoj status izbjeglice ili nešto slično.

Ako je Migrationsverket (Uprava za doseljenike) ocijenila da si izbjeglica, da ti je potreba zaštita ili ako si dobio dozvolu za boravak zbog posebno sažaljivanih okolnosti, ti možeš isto tako dobiti pravo na financijsku potporu za studiranje. Ako tražiš pravo na azil, ti nemaš pravo za financijsku potporu za studiranje.

Ti imaš pravo za boravak i trajnu vezu na Švedsku

Ako imaš pravo za boravak i trajnu vezu na Švedsku, ti imaš pravo na švedsku financijsku potporu za studiranje.

Normalno imaš pravo na dozvolu za boravak ako si

- građanin u jednoj od EU/EES država ili u Švicarskoj
- vjenčan/živiš zajedno sa građaninom u jednoj od EU/EES država ili u Švicarskoj (osoba nije švedski građanin) koji ima dozvolu za boravak u Švedskoj.

Kao trajna veza na Švedsku ocjenjuje se ako

- si radio u Švedskoj najmanje dvije godine
- si vjenčan/živiš zajedno u Švedskoj najmanje dvije godine.

Kad si radio u Švedskoj traži se da si radio najmanje polovinu punog radnog vremena. Zahtijeva se da si za to vrijeme živio u Švedskoj. Radno vrijeme se računa od dana kad si posljednji put došao u Švedsku. Kao rad računa se

- zaposlenje u Švedskoj
- rad u vlastitom poduzeću koje je registrirano u Švedskoj
- zbrinjavanje za dijete koje je ispod deset godina
- registracija za besposlenost kod švedskog Zavoda za zapošljavanje (arbetsförmedling)

ŠTO JE POTPORA ZA STUDIJ

Potpora za studij može da bude pomoć za studij, naknada šegrtima, sredstva za studij i potpora za studij. Na ovom mjestu mi ćemo na kratko opisati različite oblike potpore. Više možeš pročitati na www.csn.se.

POMOĆ ZA STUDIJ

Pomoć za studij je premija tebi koji studiraš na gimnaziji ili ideš u školu za šegrte. Pomoć za studij možeš da primaš sve do proljetnog termina te godine u kojoj ćeš napuniti 20 godina.

NADOKNADA ZA ŠEGRTE

Nadoknada za šegrte je premija za tebe koji studiraš na jednoj liniji na gimnaziji za šegrte. Nadoknadu za šegrte možeš da primaš sve do proljetnog termina te godine u kojoj ćeš napuniti 20 godina.

SREDSTVA ZA STUDIJ

Sredstva za studij su premija i zajam za koje možeš uložiti molbu kad studiraš na ljudskoj visokoj školi, školi za odrasle, visokoj školi za specifična zanimanja, visokoj školi ili na univerzitetu. Sam izabiraš da li ćeš uzimati samo premiju ili ćeš zatražiti i zajam.

POTPORA ZA STUDIJ

Potpora za studij je premija koju mogu dobiti neki od nezaposlenih na kraće vrijeme kako bi mogli završiti gimnaziju i na taj način poboljšati svoje mogućnosti da pronađu posao. Općina u kojoj živiš je u prvom redu odgovorna za procjenu tko pripada ciljnoj grupi za potporu za studij. Tu uložiš i svoju molbu.

- učestvovanje u obrazovanju za potrebe tržišta radne snage
- studij švedskog jezika za doseljenike (sfi) i studij švedskog jezika na najvišem nivou osnovne škole
- vrijeme kad si primao nadoknadu za bolovanje, nadoknadu za aktivnost ili slično.

Ako si oženjen ili živiš zajedno sa švedskim građaninom, traži se da ste živjeli zajedno u Švedskoj najmanje dvije godine. Kraće vrijeme se može prihvatiti ako ste živjeli zajedno četiri godine, od toga najmanje godinu dana u Švedskoj ili ako imate zajedničku djecu. Trajnom vezom na Švedsku smatra se i ako u Švedskoj živite zajedno sa stranom osobom najmanje dvije godine. U tom slučaju traži se da tvoj suprug, supruga ili osoba sa kojom živiš isto tako ima pravo na financijsku potporu za studiranje u skladu sa švedskim pravilima. Kraće vrijeme se prihvaća ako imate zajedničku djecu.

Imao si manje od 20 godina kad si došao u Švedsku

Ako ti je bilo manje od 20 godina kad si došao u Švedsku da tu živiš, imaš pravo na švedsku financijsku potporu za studiranje i

- imaš dozvolu za boravak u Švedskoj i tvoj roditelj u Švedskoj ima zaposlenje
- Pročitaj više o pravu za boravak i što se smatra za zaposlenje u poglavlju gore.
- ti i tvoj roditelj imate važeću dozvolu za boravak koja je vezana na obiteljske veze sa osobom koja živi u Švedskoj
- bio si smješten u državno prihvatilište za mlade ili u neku instituciju sa strane neke švedske socijalne uprave
- imaš posebno imenovanog vršioca roditeljskog prava/staratelja u skladu sa Zakonom o roditeljstvu.

TKO SE MOŽE IZJEDNAČITI SA ŠVEDSKIM GRAĐANIMA U SKALDU SA EU-PRAVOM?

Ti se možeš izjednačiti sa švedskim građanima ako ispunjavaš jednog od uvjeta navedenih u sjećecim poglavljima:

Radiš ili radio si u Švedskoj

Ako si građanin u nekoj od EU/EES država ili u Švicarskoj ti se možeš izjednačiti sa švedskim građanima ako si

zaposlen kao migrant ili ako imaš u Švedskoj vlastito poduzeće.

Kako bi se ocijenio kao zaposleni migrant ili zaposleni vlasnik poduzeća, traži se da si radio dovoljno dugo vremena i dovoljno sati na tjedan. Osim toga traži se da nastaviš raditi istovremeno kad studiraš. Da bi se rad odobrio, traži se da imaš ili da si imao zaposlenje u Švedskoj. Traži se da si za tvoj rad primao platu ili neku drugu nadoknadu.

Za tebe koji imaš vlastito poduzeće, traži se da imaš F-porez (F-skattessel) i da si registriran kod Porezne uprave (Skatteverket). Zahtjeva se i da u tvom poduzeću aktivno radiš.

Ako si prestao raditi, u nekim primjerima možeš zadržati status u Švedskoj zaposlenog migranta ili vlasnika poduzeća. Taj status možeš u normalnim slučajevima zadržati za određeno vrijeme ako ispunjavaš neki od dolje navedenih uvjeta:

- Studiraš ili ćeš početi studirati na nekoj od zanatskih škola i da postoji neka povezanost sa tvojim radom u Švedskoj i tvojim studijem.
- Privremeno ne možeš raditi zbog bolesti ili povrede.
- Bez tvoje krivnje ostao si bez posla u Švedskoj i registrirao si se kao besposlen kod neke od Služba za zapošljavanje (arbetsförmedling).

Ti si u rodbinskom odnosu sa državljaninom u jednoj od EU/EES država i u Švicarskoj koji radi u Švedskoj

Ako si u rodbinskom odnosu sa državljaninom jedne od EU/EES države ili Švicarske i ti si migrantski radnik ili imaš vlastito poduzeće u Švedskoj, izjednačiti ćeš se sa švedskim državljanima.

Članovima rodbine smatra se ako si:

- muž, žena ili izvanbračni sudrug
- dijete ispod 21 godine
- i u nekim slučajevima
- tvoje uzdržavanje zavisi od jednog od tvojih roditelja
- tvoje uzdržavanje zavisi od tvog djeteta.

Ako si oženjen ili imaš izvanbračnog sudruga, a oni su švedski građani, oni se normalno ne smatraju za EU građane.

To zavisi od toga da se švedski građanin ne može smatrati za migranta u vlastitoj državi. U nekim slučajevima švedski građanin ipak se može se ocijeniti kao migrantski radnik u skladu sa EU pravom ako su on ili ona zajedno sa bliskom rodbinom pozivaju na pravo slobodne migracije i presele se u neku drugu EU/EES državu ili u Švicarsku, a posle se vrate natrag u Švedsku i rade tu.

Imaš permanentnu dozvolu za boravak u Švedskoj

Ako si građanin u nekoj od EU/EES državi, ti se smatraš za švedskog građana ako imaš PUR (permanentnu dozvolu za boravak) u Švedskoj. Ako legalno boraviš u Švedskoj najmanje pet godina, normalno imaš PUR. Ako nisi građanin u jednoj od EU/EES državi, a rođak si sa jednom osobom (koja nije Šveđanin) i ti se možeš izjednačiti sa švedskim građanima ako si dobio permanentnu dozvolu za boravak od Uprave za migracije (Migratiosverket). PUR možeš isto tako dobiti ako si rođak jednog građana u jednoj od EU/EES država (koja nije Šveđanin) ako ste zajedno boravili na legalni način u Švedskoj najmanje pet godina.

U nekim primjerima permanentnu dozvolu za boravak možeš dobiti prijevremeno. Za više informacija obrati se na CSN.

Imaš status da tu trajno živiš

Ti ćeš se izjednačiti sa švedskim građanima ako

- si građanin u jednoj od država izvan EU
- i
- dobio si permanentnu dozvolu za boravak, izdanu od Uprave za migracije (Migratiosverket) imaš status da si trajno
- naseljen u Švedskoj ili nekoj drugoj EU državi.

Posebna pravila

Postoje posebna pravila za djecu gostujućih istraživača, djecu turskih građanina koji rade u Švedskoj ili za rođake osoba koje imaju plavu kartu u Švedskoj. Za više informacija obrati se na CSN.

VIŠE INFORMACIJA

Više informacija o finansijskoj potpori za studiranje, nadoknadi za šegrte, sredstvima za studij i potpori za studij pronaći ćeš na www.csn.se. Na tom mjestu možeš i pročitati kako se uloži molba za potporu

za studij. Ako želiš razgovarati sa nekom na CSN, nazovi telefon 0771-276 000 svakog radnog dana od 8.00-16.30.

EU države su

Belgija, Bugarska, Cipar, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Hrvatska, Latvija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Velika Britanija, Češka, Njemačka, Mađarska i Austrija.

EES države su

sve EU države te Island, Lihtenštajn i Norveška.